

A várva várt gyermek: 4. Jézus – és mi magunk

Kegyelem nektek és békesség! Istentől, a mi Atyánktól, és a mi Urunktól, Jézus Krisztustól! Ámen. Kedves Testvéreim! Hallgassátok meg azt az ígét, amelyet megírva találunk a Lukács szerinti evangélium 1. fejezete 30. versétől a 33. verséig a következőképpen:

„Az angyal ezt mondta neki: Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége.”

Urunk, te vagy az út, az igazság és az élet.
Vonz minket közel magadhoz a Te igéddel! Ámen.

Kedves Testvéreim!

Izsák, Sámuel és János: erről a három várva várt gyermekről beszéltem eddig az adventi igehirdetéseinkben. Ki várta Izsákot, Sámuelet és Jánost? Őket a szüleik várták. Már nagyon-nagyon-nagyon hosszú ideje várták. Reménytelen helyzetben, idősen, meddőn várták. A „reménység ellenére is reménykedve” (Róm 4,18) várták.

Jézust sem Mária, sem József nem várta. Sőt... Éppen hogy nem egy ilyen jövőt képzeltek el maguknak. Képzeljük el Mária helyzetét. A hagyomány szerint Mária a szüleinek, Joachimnak és Annának későn, csodaszerűen született lánya, aki ugyanúgy, mint Keresztelő Szent János, már anyja méhétől a Szentlélekkel teljessé vált. Kb. 12 éves korától Mária József jegyese. József egy jó családba született, rendes ember. Szép szakmája is van: ács. Mária boldogan ábrándozik arról, hogy egy év múlva már együtt fognak élni Józseffel, és gyermekeik lesznek: közös családi örömben. És ekkor megjelenik Gábiel arkangyal Názáretben, és így köszönti Máriát: „Üdvöz légy, kegyelembe fogadott, az Úr veled van!” (Lk 1,28) Még egy mondat sem hangzik el a lényegből – de már itt van a döbbenet maga.

Miért döbbenetes már ez az indító jelenet? Galilea törvénygyűlölő vidéknek számított akkoriban. Emlékezzünk Nátánaél válaszára a János szerinti evangéliumban, amikor Fülöp lelkendezve újságolja neki, hogy „Megtaláltuk azt, akiről Mózes írt a törvényben, akiről a próféták is írtak: a názáreti Jézust, József fiát.” Mit mondott erre Nátánaél? „Származhat-e valami jó Názáretből?” (Jn 1,45-46). Názáret, Mária városa egy lenézett, sehonnai vidék volt. Hát nem döbbenet, hogy ide érkezik meg az angyali üdvözlés?

Döbbenet az is, hogy az angyal egy nőt köszönt. Abban a korban általános szabály volt az, hogy – idézem – „nőt nem köszöntünk semmilyen üdvözléssel”. Ráadásul Mária még nem is nő, csak egy eljegyzett kislány. Vagyona, neve nincs. Az angyali üdvözlés helye egy sziklába vájt lyuk bejárata. Hát csoda, hogy Mária az evangélium sorai szerint „megdöbbsen e szavakra, és fontolgatta, mit jelenthet ez a köszöntés” (Lk 1,29)?

De a döbbenet a folytatással az elképzelhetetlenbe fokozódott: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevez Jézusnak. Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának nevezik majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának nem lesz vége” (Lk 1,30-33). A férfiakat most arra kérem, hogy próbálják meg egy pillanatra beleélni magukat abba a helyzetbe, hogy hűséges menyasszonyok... *(A nőknek ez remélem, hogy könnyebben megy.)*

Odaáll elének egy égi jelenés, és azt mondja nekünk, hogy az egyedül létező Isten egyszülött Fiát mi fogjuk megszülni. Hát ez – az örület maga! Soha ilyen még nem volt... Senki ilyet még nem tett... Még csak hasonlót sem... Mi erre Mária válasza? A döbbenet válasza? A rettegés válasza? Nem! Mária válasza egy nagyon pragmatikus kérdés: „Hogyan lehetséges ez, mivel én férfit nem ismerek?” (Lk 1,34). A folytatás nem marad adós a döbbenet újabb felvonásával: „A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának. Íme, Erzsébet, a te rokonod is fiút fogant öregségére, és már a hatodik hónapjában van az, akit meddőnek mondanak, mert Istennek semmi sem lehetetlen” (Lk 1,35-37).

Máriának bizonyára átszáguldott az agyán az a jelenet, amikor odaáll a jegyese, József elé, és elmondja neki, hogy viselős a Szentlélektől, és Isten fiát fogja majd a világra hozni. Hát... Ez minimum zárt osztály... Azt a Lukács szerinti evangélium leírásából nem is tudjuk meg, hogy József mit lépett erre. Máté tudósít arról, hogy József „nem akarta őt [Máriát] szégyenbe hozni, elhatározta, hogy titokban elbocsátja” (Mt 1, 19). Pedig József meg is kövezte volna a jegyesét – ez lett volna a szokás, a törvény. Csak a rákövetkező éjszakán jelenik majd meg egy angyal Józsefnek álmában, és mondja el neki azt, hogy „József, Dávid fia, ne félj feleségül venni Máriát, mert ami benne fogant, az a Szentlélektől van. Fiút fog szülni, te pedig majd Jézusnak nevezed, mert ő fogja megszabadítani népét bűneiből. Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék, amit az Úr mondott a próféta által: „Íme, a szűz fogan méhében, és fiút szül, és Immánuélnak nevezik majd” – ami azt jelenti: Velünk az Isten” (Mt 1,20-23). Mindezt azonban Mária nem tudhatta előre. A logikus folytatás az lett volna, hogy őt, Máriát megkövezzék.

Mit válaszolt Mária mindezek után az angyalnak? Gyanakodni kezdett, hogy esetleg egy angyal képébe bújt ördög áll előtte, aki őt most rászedi? Elküldte az angyalt a fenébe? Bizonyítékot kért, mint Zakariás? Haladékot kért? Azt kérte, hogy beszélhesse meg mindezt Józseffel is? Nem. **Mária csak ennyit mondott: „Íme, az Úr szolgálóleánya: történjék velem a te beszéded szerint!”** (Lk 1,38). A történjék szó latin fordítása fiat: történjék, legyen. Ahogyan az Úrtól tanult imádságban mindannyiszor kérjük: Fiat voluntas tua – legyen meg a te akaratod. Gondoljunk ebbe bele! Képesek lennénk-e egy ilyen döbbenetes, hihetetlen helyzetben is kimondani azt, hogy „legyen meg a te akaratod”? Próbálkozzunk ezzel! Kezdjük kicsiben! És készítsük fel a lelkünket a nagyobbra. Például olyan nagyobbra, mint amikor az evangélikus útmutatót is kiadó herrnhuti gyülekezet alapítója, Nicolas Zinzendorf megkérdezte az egyik fiatal munkatársát: „Kész vagy-e holnap reggel Grönlandra menni misszionáriusnak?” A válasz csak ennyi volt: „Igen, ha lesz egy pár cipőm.”

Emlékezzünk Annára, Sámuel anyjára! „Seregek URa! Ha részvétellel tekintesz *szolgálóleányod* nyomorúságára, gondod lesz rám, és nem feledkezel meg *szolgálóleányodról*, hanem fiúgyermeket adsz *szolgálóleányodnak*, akkor egész életére az ÚRnak adom, és nem éri borotva a fejét!” (1Sám 1,11). Mi volt itt a lényeg? Az hogy Anna Isten szolgálóleányának tekintette magát. Háromszor is hangsúlyozta ezt. Mi volt Mária válasza? „Íme, az Úr *szolgálóleánya*: történjék velem a te beszéded szerint!” (Lk 1,38). Ezt a szolgáló szívet ébresszük fel magunkban. Ezt a szolgáló szívet kérjük el Urunktól! És akkor elkezdene a csodák történni velünk és a környezetünkben.

Ez eddig Jézus fogantatásának emberileg elbeszélhető története volt. A lényeg azonban elbeszélhetetlen: az, hogy a Teljesség nekünk ajándékozott. Aranyszájú Szent János így írt erről: „Ne kutassuk, hogy történt mindez, mert ahol Isten akarja, ott enged a természet rendje. Akarta, tehette, leszállott, üdvösséget hozott: Istennél minden lehetséges.”

Örvendezzünk mindezen. Ma az öröm vasárnapja van. A rózsaszín gyertya is ezért ég az adventi koszorún. Milyen szép ez! **Mindkettejüket, Máriát is és Józsefet is próba elé állította Isten. És mindketten kiállták ezt a próbát. EZÉRT születhetett meg Jézus az ő családjukba. Mert Jézus jó helyre került. Kerülhessen Jézus jó helyre, szolgálatkész helyre a mi szívünkben is!** Mert csak ekkor kerül igazán oda. De attól kezdve: a mi szívünk – és a mi egész életünk – Jézus háza, azaz: Isten Országá lesz.

Izsák, Sámuel és János: erről a három várva várt gyermekről beszéltem eddig az adventi igehirdetéseinkben. De amikor róluk beszéltem, mindvégig Jézusról, a világ teremtése óta várva várt gyermekről beszéltem. Jézust senki sem várta. Mert sem várni, sem elképzelni nem lehetett, ami és ahogyan megérkezett. Jézust senki sem várta – de mindenki Jézust várta – és várja. Ma is, most is. **Amikor bármelyik várva várt gyermekről beszélünk, amikor saját magunkról, mint várva várt gyermekről beszélünk – mindig Jézusról beszélünk. Jézust azonban nem kell várni. Mert Jézus ITT VAN.** Nem kint, hanem bent. A szívünk mélyében. Jézus teljes bizonyossággal megérkezik: hozzád és hozzám. Mindannyiunkhoz. És uralkodásának nem lesz vége. Mind az emberiség történetében – mind pedig a mi lelkünkben. Merthogy a kettő Isten látásmódjában – egyben van.

Így ír erről Túrmezei Erzsébet az „Eljön” című versében:

Ádvent. Szelídzengésű üzenet. Eljön! Eljön!
Beteg, a gyógyulásod,
rab, a szabadulásod,
halott, az életed.
Szomorú, most jön az öröm!
Erőtlen, most jön az erő!
Éjbe' járó, hajnalra váró,
fölkel a fény neked.
Zendül az ég, zendül a föld,
Isten izent: Eljön! Eljön! Ádvent! Ádvent!

Örvendezzünk mindezen. Örvendezzünk Ézsaiás látnoki szavaival: „Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké.” (Ézs 9,5-6). Örvendezzünk Pál apostolnak a Filippiekhez írott soraival: „Örüljete az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljete! ... Az Úr közel!” (Fil 4,4.5b). Örvendezzünk Luther Mártonnak Mária az oltár előtt felolvasott hálaénekéről, a Magnificatról írott soraival: „Aki ... Isten tetteit átszűri a szívén, és átgondolja, hálával és csodálattal szemléli azokat, az inkább sóhajt, mint beszél, annak szavai maguktól áradnak lényé mélyéből. Átforrósodik a szív, életre kelnek a szavak, az egész test szeretne szólani. Ezt nevezzük Isten igazi, lélekben és igazságban való dicséretének. Ilyenkor minden szó csupa tűz, világosság és élet.” **„Kérjük Istent, adja meg, hogy a Magnificat ne csak világítson és szóljon, hanem izzon és éljen a testünkben és a lelkünkben.” Szülessen meg karácsonykor Jézus a mi lelkünkben, a mi szívünkben is. Jövel Urunk Jézus! Ámen.**